

جمعية الصداقة الفنلندية - العربية

Arabikansojen ystävyysseura ry 1/2012

جمعية الصداقة الفنلندية - العربية

AKYS-tiedote**1/2012****Arabikansojen ystävyyssseura ry**

AKYS

PL 698

00101 Helsinki

www.kaapeli.fi/akys

Päätoimittaja Ilona Junka

Taitto Asmo Koste

AKYSin logo Kare Pohjavirta

Kansikuva: Hennatatuointi. Mari

Hokkanen

Takakansi: Huivikauppa. Mari

Hokkanen

Kirjoituksissa esiintyvät mielipiteet eivät ole Arabikansojen ystävyyssseuran virallisia kantoja.

AKYSin hallitus

Ilona Junka, puheenjohtaja,

Yehia El-Sayed, varapuheenjohtaja,

Marjatta Laiho, sihteeri

jäsenet: Kamal Aranki, Johan

Heino, Mari Hokkanen, Stig

Lång, Virpi Lähteenmäki, Tuija

Nikkinen, Kare Pohjavirta, Risto

Pieviläinen, Seppo Rinne, Haseeb

Shehadeh, Pirkko Turpeinen-Saari,

Elina Wallin.

AKYSin tukitilit

Libanonin palestiinalaispakolaiset:

kummilapsitili: FI93 8000 1101

2300 02, viite 1009

päiväkotitili: FI56 8000 1700

4747 46, viite 2008

Länsiranta: Diabeetikolapsitili:

FI95 8000 1300 9905 05, viite

3007

Sahar Abu R'Mayes, lääketieteen

opinnot FI95 8000 1300 9905 05,

viite 3104

Gaza, katastrofitili: FI14 8000

2710 0992 26, viite 3210

keräyslupa OKU 210A

Arabikansojen ystävyyssseura ry:n

jäsenmaksu on 15/10 euroa

Jäsenmaksutili: FI97 8000 1201

6693 56, viite 70001

Sampo Pankin Bic-koodi

DABAFIHH

BOIKOTOI ISRAELILAISIA TUOTTEITA

AKYS-tiedote 1/2012

Taistelut jatkuvat	3
Onko kaikki ihan sitä miltä näyttää?	4 - 5
Kansainvälinen Jerusalem-konferenssi	6 - 7
Presidentti Urho Kekkosen kanta Palestiinan kysymykseen	8
Surua ja häähumua Betlehemissä	9
KUA toimiin Israelin laittomista siirtokunnista tulevien tuotteiden merkitsemiseksi	10 - 11
Rakas äiti, rakas isä!	12 - 13
Libanonin leirit Marin silmin	14 - 15
Uljas uusi Libya?	16 - 17
Kouluvierailu Egyptin Luxorissa Mubarakin aikaan	17 - 18
Irak – korruptiovaltio	19

Taistelu vallasta jatkuu arabimaissa

Arabimaiden kuohunta on jatkunut jo toista vuotta, mutta sen levitessä kuva siitä on käynyt epäselväkemmäksi. Diktatuuristen maiden kansalaisten halu saada aikaan muutos on selvä, mutta yhteistä suuntaa ei näytä olevan ja ääri-islamistiset liikkeet voimistuvat. Taisteluissa syntyneet tragediat järkyttävät. Viime aikoina mediassa on voimakkaimmin ollut esillä Syyria, jossa uhrimäärää ovat kasvattaneet opposition keskinäiset taistelut. Myös Jemenissä ja Bahrainissa olot ovat sekavat. Pohjois-Afrikan Tunisiassa, Libyassa ja Egyptissä diktaattorit ovat kaatuneet, mutta olojen vaikiintuminen vie aikaa.

Tässä numerossa kirjoittava dosentti Pertti Multanen ei näe arabimaiden tulevaisuutta kovin lupaavana, sillä ulkopuolisten toimijoiden intressit aluilla ovat liian suuret. Multanen myös muistuttaa siitä, miten suuressa määrin länsiliittoutuneet ovat tukeneet ääri-islamistiryhmittymiä.

Palestiinan kysymys on Lähi-idän ongelmien pitkäkestoinen ydinkysymys. Israelin painostaminen noudattamaan kansainvälistä lakia ja YK:n päätöksiä pysyy siksi Arabikansojen ystävyysseurankin vakioteemana. Viime aikoina palestiinalaisten oman rauhanomaisen vastarintaliikkeen kasvun myötä. Israeliin kohdistuva boikottiliike on alkanut saada jalansijaa yhä laajemmin eri puolilla maailmaa. Erityisesti boikotin kohteina ovat Israelin laittomissa siirtokunnissa toimivat yritykset ja niiden tuotteet. Juuri vapun alla saimme kuulla, että Britannian suurimpiin kuuluva päivittäistavaraketju Co-Operative Group on päättänyt lopettaa kaupan kaikkien sellaisten yritysten kanssa, joilla on toimintaa siirtokunnissa. Suomessa Kirkon Ulkomaanapu tuli keväällä esiin teettämällä Finnwatchilla tutkimuksen Suomessa toimivien yritysten yhteyksistä Israelin laittomiin siirtokuntiin. Tämä on hienoa kehitystä, jonka AKYS panee mielihyvin merkille.

AKYSin hallituksen jäsen Pirkko Turpeinen-Saari nosti talvella esiin Urho Kekkosen vuonna 1973 pitämän ulkopolitiittisen puheen, jossa hän kiinnitti huomiota YK:ssa tehdyn Palestiinan jaon epäoikeudenmukaisuuteen ja Israelin aseellisen laajentumisen vaarallisuuteen. AKYS-lehti julkaisee puheen Palestiinaa koskevat osat muistuttamaan meitä kaikkia siitä, miten ongelman merkitys nähtiin jo tuolloin, mutta silti tilanteen on sallittu luisua vain huonommaksi. Keväällä pidetty Qatarin Jerusalem-kokous ei voinut kirjjata mitään konkreettisia saavutuksia palestiinalaisten tilanteen ratkaisemiseen.

8.5.2012

*Ilona Junka
puheenjohtaja*

Onko kaikki ihan sitä miltä näyttää?

Arabikevääksi meikäläisessä ja laajemminkin läntisessä lehdistössä nimetty tapahtumasarja eri puolilla Lähi-itää on pitänyt alueen lähes päivittäin uutisissa koko keväällä 2011 Tunisiasta käynnistyneen vyöryn jälkeisen ajan. Nyt reilu vuosi tapahtumien alusta arvioituna Tunisia näyttäytyikin poikkeuksena muutoksia läpi käyneiden maiden joukossa, siellä varovainen demokratiakehitys on lähtenyt liikkeelle ilman kohtuutonta väkivaltaa ja ilman vahvaa ulkopuolista sekaantumista.

Kun tarkastelee Lähi-itää pitkällä aikavälillä ja historioitsijan silmin, ei voi välttyä siltä ajatukselta, että Tunisian jälkeen ei kysymys enää ole ollutkaan ihan luonnostaan käynnistyneistä kansanliikkeistä. Tähän saakka toteutetuissa vaaleissa ovat yhteiskunnallisilta tavoitteiltaan ja radikalismiltaan erisuuntaiset islamistiset liikkeet vähintään näyttäneet organisoitumisensa vahvuuden Lähi-idän yhteiskunnissa.

Onko tämä sattumaa? Lähi-idän viimeisen reilun sadan vuoden historian pohjalla sen ei voi sanoa olevan sattumaa. Mentäessä näiden liikkeiden juurille paljastuu mielenkiintoisia yhteyksiä. Ajoittaista taktista erimielisyyttä ja etujen ristiriitaa ajautumista lukuun ottamatta ovat nämä liikkeet aina olleet Lähi-itää ulkopuolelta hallitsemaan pyrkivien kolonialististen ja imperialististen voimien liittolaisia. Tämä väite voi ensi alkuun tuntua perustelemattomalta. Lähi-idän pitkästä historiasta voi nostaa perusteita tälle käsitykselle.

Britti-imperiumi tuki islamistista Muslimiveljeskuntaa

Kun Brittien siirtomaaimperiumi aikanaan Turkin imperiumin alueelle tunkeutuessaan tarvitsi tavoitteillensa paikallista tukea, löytyi tuki ennen muuta islamin korttia käyttäen. Laajassa kuviossa tämä näkyi vaikkapa islamin pyhiä kaupunkeja ennen saudeja hallinneen hashemiittien dynastian ja brittien yhteistyössä, joka konkretisoitui ensimmäisen maailmansodan rintamilla.

Egypti oli joutunut brittien ”tilapäisesti” sotilaallisesti miehittämäksi jo vuonna 1882 (”tilapäinen” miehitys jatkui käytännössä vuoteen 1952). Ensimmäisen maailmansodan murroksessa Egyptissä alkoi nousta esiin monenlaisia orastavan kansalaisyhteiskunnan ituja. Puolueita, ammattiyhdistyksiä ja muita kansalaisjärjestöjä perustettiin ja brittien määräysvallasta irrottautumista vaativat mielipiteet voimistuivat. Brittien kannalta vakavimmaksi haasteeksi nousi kansallismielinen, perusluonteeltaan porvarillinen, demokraattinen ja sekulaari puolue Wafd.

Mikä oli brittien vastaus? Miehityskauden brittihallinto ja muodollisesti itsenäinen monarkia alkoivat aktiivisesti etsiä keinoja rakentaa vastavoimaa Wafd puolueelle. Vastaus oli Muslimiveljeskunta. Muslimiveljeskunnan alkuaikojen his-

toriassa sekä brittihallinnon että monarkian tuki tälle islamistiselle liikkeelle on nykyisen historiantutkimuksen valossa hyvin dokumentoitu. Islamistisen liikkeen tukemisen tarkoitus oli paitsi rakentaa vastavoima porvarilliselle kansallismielisyydelle, torjua samalla kaikkien mahdollisten vasemmistolaisesta poliittisesta ajattelusta nousevien liikkeiden eteneminen.

Tavoite oli sementoida Egyptissä myös suurmaanomistajien ja monarkian vallan säilyminen. Ideologinen peruste tälle oli, ja on edelleenkin, se että islamistisille liikkeille omaisuuden yksityisomistus on pyhä asia. Kansallismieliset maalliset puolueet saattoivat vaatia vaikkapa yksityisomistuksessa olleiden kohteiden kansallistamista. Tämä ristiriitahan kärjisty Egyptin historiassa presidentti **Nasserin** kaudella vuosina 1952–1970, jona aikana islamistit katkerasti vastustivat Nasserin yhteiskuntapolitiikkaa ja joutuivat Nasserin hallinnon vainojen ja maasta karkotusten kohteiksi. Sadatin hallinto sitten puolestaan USA:n tuella kutsui islamistit takaisin Egyptiin. Merkittävä määrä heitä oli Nasserin vuosina maanpaossa Saudi-Arabiassa. Tämä tausta muistaen ei liene kovinkaan ihmeellistä, että Egyptin vaaleissa ääri-islamistinen salafistinen (wahhabistinen) puolue nousi kuin tyhjästä merkittävään kannatukseen.

Islamilainen konferenssi perustettiin USA:n, saudien ja Pakistanin tuella vastustamaan arabinationalismia

Voidaan yleistäen sanoa, että aina kun jossain päin Lähi-itää on nostettu vaatimuksia yhteiskunnan modernisoinnista maallisia politiikan muotoja noudattaen, on islamismi ollut käyttökelpoinen ase näiden yritysten torjumisessa. Jos Lähi-idässä on uskallettu nousta vaatimaan luonnonvarojen kontrollia, joka on samalla tarkoittanut imperialismiin diktaattista irtautumista ja kansallisen kehityksen ottamista omaan määräysvaltaan, on vastaus monta kertaa ollut sota tai sisäisten kumousten järjestäminen ulkoisten tiedustelupalvelujen avulla.

Toisen maailmansodan jälkeisinä vuosikymmeninä on mielestäni selkeä Lähi-idän politiikan jatkumo ollut se, että sodan jälkeisen arabinationalismin toteuttamat yhteiskunta-

Pertti Multanen

kokeilut, joiden yhteinen nimittäjä oli sekulaari modernisaatio, on pyritty tukahduttamaan joko avoimella sodalla tai erilaisilla salaisilla operaatioilla. Samalla, erityisesti vuonna 1967 syntyneen Israelin ja arabimaiden välisen kuuden päivän sodan jälkeen, avattiin ovi islamististen liikkeiden nousulle.

Arabinationalismin ja islamististen liikkeiden kilpailu toimi näkyi jo 1950-luvulla. Sitoutumattomien maiden liikkeen perustamiseen liittyneen ns. Bandungin konferenssin (1955) vastapainoksi USA:n tuella ja Saudi-Arabian ja Pakistanin aktiivisella työllä pantiin pystyyn Islamilainen konferenssi -niminen järjestö (1957).

Sitoutumattomien maiden liikkeen tavoitteena oli koota Aasian ja Afrikan maiden yhteisrintamaa, Islamilainen konferenssi pyrki lyömään kiilaa tähän rintamaan. Yleisellä tasolla oli kysymys taistelusta entisten siirtomaiden kansallisen suvereniteetin puolesta ja sitä vastustavien voimien rintamasta. Kylmän sodan vuosikymmenten suurvaltapolitiikka kietoutui kiinteäksi osaksi tätä keitosta.

Moraali ei aina kuulu suurvaltapolitiikan keinovalikoimaan

Demokratia ja ihmisoikeudet Lähi-idässä eivät ole huoletuttaneet niitä ulkoisia voimia, jotka ovat omiin etuihinsa liittyvistä strategisista syistä halunneet pitää alueen kontrollissaan. Lähi-idän historiassa on lukuisia esimerkkejä siitä, että moraali ja etiikka eivät kuulu suurvaltapolitiikan keinovalikoimaan, kun kysymys on vaikkapa luonnonvarojen kontrollista.

Pieni esimerkki voisi olla vaikkapa suhtautuminen sodalla syrjäytettyyn ja julmalla tavalla teloitettuun Libyan entiseen johtajaan **Muammar Gaddafin**. Vain 3–4 kuukautta ennen kuin NATO aloitti Libyan pommitukset, olivat Muammar Gaddafi ja useat EU:n johtajat tavanneet Tripolissa, Libyassa, jossa marraskuussa 2011 pidettiin Afrikan Unionin ja EU:n edustajien tapaaminen. Tässä tapaamisessa Gaddafi oli vielä merkittävä afrikkalainen valtiomies. Esimerkkejä tällaisista nopeista linjanmuutoksista löytyy Lähi-idän historiasta liiankin kanssa. Asenne kuvastuu suomalaisessa sanonnassa: ”Mauri on tehnyt tehtävänsä, Mauri saa mennä”. Tämän ovat saaneet kokea monet Lähi-idän johtajat sekä viimeisen vuoden aikana, että vuosikymmeniä aiemminkin.

Niinpä en vielä kovin vakuuttavalla äänellä uskaltaisi julistaa Lähi-idän viimeaikaisia tapahtumia sen enempää demokratian kuin ihmisoikeuksienkaan riemuvoitoksi. Tämän tapahtumasarjan taustalta pilkistää ikävällä tavalla pyrkimys syrjäyttää Lähi-idän valtioiden johdosta kaikki ne johtajat, jotka ovat uskaltaneet puolustaa kansojensa oikeutta globaalin kapitalismin painetta vastaan. Samassa vyöryssä saavat mennä nekin johtajat, jotka jo olivat antaneet periksi uusliberalismin paineessa. Valta alueella, joka USA:n edellisen presidentin **George Bushin** kaudella nimettiin Suur-Lähi-idäksi (Greater Middle East) ja johon piti tuotaman demokratia, ollaan valmiita luovuttamaan islamisteille. Tämä sopii loistavasti globaalin kapitalismin pirtaan.

Toinen puoli kolikkoa on se, että nykyinen myllerrys jättää alueen oletettavasti pitkähköksi historialliseksi kaudeksi sekavaan uudelleen rakentumisen ja järjestäytymisen, mutta myös valtataisteluiden kauteen. Tällaista Suur-Lähi-itää onkin helppo pitää edelleen sotilaallisesti pihdeissä ja varmistaa että sen luonnonvarat virtaavat pidäkkeittä voitelemaan globaalin kapitalismin koneistoa. Lähi-idän kansoille tämä näkymä ei tarjoa parempia tai turvallisempia aikoja. Eivätkä tätä tarjoa myöskään nyt valtaan nostettavat islamistiset liikkeet.

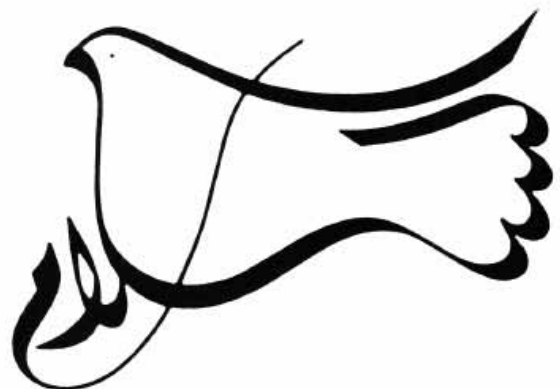
Pertti Multanen

VTM, dosentti, PhD,

Helsingin yliopisto,

Politiikan ja talouden tutkimuksen laitos

26.04.2012

Kansainvälinen Jerusalemin-konferenssi Dohassa.

Kansainvälinen Jerusalemin-konferenssi

26 -27.02.2012 Doha – Qatar

Maaliskuussa 2010 Arabiliiton huippukokous Sirtissä (Libyassa) päätti järjestää vuosittain kansainvälisen kokouksen aiheenaan miehitetyn Jerusalemin tilanne. Seuraava kokous päätettiin järjestää Qatarin pääkaupungissa Dohassa vuonna 2011, mutta arabikevät yllätti kaikki ja konferenssi peruuntui ja siirrettiin kuluvalle vuodelle.

Dohan kokoukseen osallistui tänä vuonna 409 osanottajaa 45 eri maasta kaikista maanosista. Joukossa oli eri valtioiden ministereitä sekä korkea-arvoisia YK:n, Arabiliiton, eri uskontojen, kansalaisjärjestöjen ja ihmisoikeusjärjestöjen edustajia. Suurin osa oli kuitenkin kansainvälisen lain ja historian asiantuntijoita ja tutkijoita.

Suomen Palestiinalaisten Siirtokuntayhdistys sai kutsun osallistua. Yhdistys pyysi Vasemmistoliiton kansanedustajan **Silvia Modigin** ja minut yhdistyksen ja Arabikansojen ystävyysseuran jäsenenä vastaamaan kutsuun.

Kaksipäiväisen kokouksen avausjaksossa puhuivat mm. Qatarin Emiiri **Hamad Bin Khalifa Al Thani**, Palestiinan Presidentti **Mahmoud Abbas**, Arabiliiton pääsihteeri **Nabil El-Arabi**, sekä YK:n Islamilaisten yhteistyöjärjestön pääsihteeri ja Jerusalemin kolmen eri uskonnon edustajat.

Avausjakson jälkeen kokouksen osanottajat jakaantuivat neljään työryhmään pohtimaan seuraavia aiheita:

- Jerusalemin historia
- Jerusalem ja kansainvälinen laki
- Israelin loukkaavat toimenpiteet Jerusalemissa
- Kansalaisjärjestöjen toiminta Jerusalemissa.

Itse osallistuin Jerusalemin historiaa käsittelevään työryhmään. Esielmissä ja keskusteluissa erottui selkeästi kaksi erilaista näkökulmaa riippuen osallistujan taustasta: uskontoon tai tieteeseen tukeutuva. Kaikilla kolmella Jerusalemin historiaan liittyvällä uskontokunnalla on oma versionsa Jerusalemin merkityksestä ja tulevaisuudesta. Historian tutkijat ja arkeologit tietenkin taas katsoivat asioita yli 5 000 vuotta pitkän historian valossa. Tuomittiin Israelin toimet ja suunnitelmat juutalaistaa koko kaupunki. Israel pyrkii omatekoisella historiankertomuksellaan pyyhkimään pois kaikkien muiden kansojen ja uskontojen vaikutuksen ja roolin Jerusalemissa, paitsi juutalaisten. Oletettiin esille Israelin valtion ja ääriisäionistien jatkuvat hyökkäykset ja kaivaukset kaupungissa tarkoituksena hävittää vanhan kaupungin historiallisia ja arkeologisia paikkoja. Todettiin, että Al-Aqsan moskeija on uhanalaisin paikka, varsinkin kun Israelin valtion tuemat ääriisäionistiliikkeet kaivavat jatkuvasti tunneleita pyhän moskeijan ympärillä ja alapuolella. Paheksuttiin Israelin systemaattisia rikollisia toimenpiteitä, joilla ahdistellaan paikallista arabiväestöä ja muutetaan väkisin kaupungin demografisia ja arkkitehtuurisia kokoonpanoja.

Kokouksen yhteisessä päätöstilaisuudessa seuraavana päivänä kaikki työryhmät esittivät konferenssin yleisölle omat kannanotonsa ja suosituksensa. Näiden perusteella laadittiin loppulauselma.

Loppulauselma oli pidättyväinen, kuten tapana on tämän tapaisessa yleiskonferenssissä. Tässä on lyhyt yhteenveto:

Osanottajat

- lähettävät kunnianosoituksensa Jerusalemin taistelevalle ja kärsivälle palestiinalaisväestölle.
- vaativat yhtenäisyyttä eri palestiinalaisten poliittisten ryhmien välille.
- vaativat YK:n turvallisuusneuvostolta kansainvälisen totuuskomission perustamista. Komission tehtävä on kerätä laaja aineisto Israelin laittomuuksista miehitysvuodesta 1967 lähtien. (Tuskin onnistuu USA:n veto-oikeuden takia, arvioi Kamal.)
- vaativat laajan taloudellisen strategian laatimista, jolla voi tukea eri alojen palestiinalaisprojekteja Jerusalemissa.
- tuomitsevat Israelin järjestelmälliset toimenpiteet, joilla se pyrkii juutalaistamaan koko kaupungin karkottamalla palestiinalaisväestöä, pakkolunastamalla maata ja omaisuutta vastoin kansainvälisiä ja ihmisoikeuslakeja.
- vaativat kansainvälisiltä voimilta toimia, joilla pakotetaan Israel toteuttamaan Jerusalemia koskevat kansainväliset päätökset (kaatuu varmasti USA:n vastustukseen).
- vaativat YK:lta toimenpiteitä Jerusalemin asukkaiden suojelemiseksi ja turvaamaan heidän perus-, siviili-, taloudelliset ja sosiaaliset oikeutensa.
- vaativat Sveitsin hallitusta kutsumaan Geneven 1949 konferenssin sopimusosapuolet käsittelemään Israelin loukkauksia Jerusalemissa ja suojelemaan kaupungin asukkaita ja pyhättöjä.
- ilmaisevat syvän huolensa ja tuomitsevat jyrkästi Israelin maanalaiset tunnelikaivaukset Al Aqsa moskeijan ympärillä. Nämä toimenpiteet ovat rikoksia UNESCO:n ja YK:n päätöksiä vastaan ja ovat laittomia kansainvälisen lain perusteella.
- pyytävät kaikkia vapautta rakastavia ihmisiä ympäri maailmaa puolustamaan Jerusalemia ja tukemaan sen asukkaita.
- vaativat Israelin valtiota lopettamaan välittömästi kaikki laittomat toimenpiteet, kuten siirtokuntien perustamiset ja laajentamiset, sekä vaativat ns. apartheidmuurin purkamista kansainvälisen tuomioistuimen päätöksen mukaisesti.
- vaativat kristittyjen ja muslimien pyhien paikkojen suojelemista sekä pakottamaan Israelia sallimaan kaikille vapaan pääsyn näihin.
- vaativat UNESCO:lta toimenpiteitä toteuttamaan päätöksensä säilyttää Jerusalemin kulttuurinen perintö nimittämällä asiaintuntijoita, jotka asuvat ja päivystävät Itä-Jerusalemissa ja raportoivat koulutuksen, kulttuurin ja yleisolojen tilasta.
- antavat tukensa Jordanian valtion ponnistuksille UNESCOssa koskien Israelin suunnitelmia muuttaa Jerusalemin historiallisen Moghrabi-portin tiet. (Huom: Israel oli vuonna 1967 tuhonnut Jerusalemin vanhan kaupungin Moghrabi-korttelin ja karkottanut noin tuhat asukasta sieltä. Tilalle se perusti laajan aukion Itekumuurin läheisyyteen

ja on laajentanut myös Jerusalemin juutalaiskorttelia.)

Seuraava kokous päätettiin pitää ensi vuonna jossakin Euroopan maassa. Miehitetyn Jerusalemin tilan jatkuva seuranta on tärkeä asia Palestiinan ja Lähi-idän ongelmien ratkaisemisessa. Silti useat tahot epäilevät tämän tapaisten kokouksien tehokkuutta. Muutamat palestiinalaiset ja arabialaiset poliittiset ryhmittymät arvostelivat Qatarin esiintymistä Jerusalemin kokouksen isäntämaana. He toivat esille, ettei Qatar voi olla Palestiinan kansan asianajaja niin kauan kuin se samalla isännöi omalla maaperällään useita USA:n sotilaallisia tukikohtia. Mielessä varsinkin on Yhdysvaltain lentotukikohta Al-Udeid (USA:n suurin maan ulkopuolella), jota käytettiin aktiivisesti Irakin ja Afganistanin valloitukseen. He muistuttavat myös Qatarin roolista Libyan pommituksissa ja Syyrian opposition aseistamisvaatimuksista demokratian nimissä. Tuntuu ironiselta, että absoluuttisen monarkian hallitsema maa, jonka asukkaista 80% on vailla perusoikeuksia olevia siirtotyöläisiä, puolustaisi demokratiaa muualla kuin omalla maaperällään.

Kamal Aranki
03.04.2012

<http://www.qatarconferences.org/jerusalem/index.php>

<http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:http://www.qatarconferences.org/jerusalem/index.php>.

Al-Udeid lentotukikohdasta

http://en.wikipedia.org/wiki/Al_Udeid_Air_Base,

<http://www.hziegler.com/locations/middle-east/qatar/articles/american-al-udeid-air-base-in-Qatar.html>

<http://militarybases.com/overseas/qatar/al-udeid/>

Kansanedustaja Silvia Modig osallistui ”Kansalaisjärjestöjen toiminta Jerusalemissa” työryhmään.

Presidentti Urho Kekkonen kanta Palestiinan kysymykseen

Tampereen Paasikivi-seurassa 19.12.1973

”Euroopan kansat eivät yksimielisinäkään voi sopia maailman kansojen kohtaloista. Sitä paitsi Euroopan syöpänä on Palestiinan ongelma. Ei yksin Euroopan, mutta lähinnä Euroopan.

Yhdistyneet Kansakunnat-järjestö teki vuonna 1947 päätöksen juutalaisvaltion perustamisesta Palestiinassa. YK tahtoi tehdä oikeutta juutalaisille, jotka olivat kärsineet sanoinkuvaamatonta vääryyttä ja julmuutta Hitlerin Saksassa. Mutta arabit kysyvät, ei vain Palestiinassa vaan kaikkialla missä heitä on, miksi oikeuden tekemisen juutalaisille piti tapahtua arabien kustannuksella. Erään arabivaltion ulkoministeri kysyikin vuoden 1967 sodan - ns. kuuden päivän sodan - puhjettua suomalaiselta diplomaatilta, miksi maata, jonka juutalaiset epäilemättä sinänsä ansaitsevat omaksi asuinsijakseen kansallissosialistisen Saksan heille tekemän vääryyden vuoksi, ei otettu niiltä, jotka heitä vastaan olivat rikkoneet, vaan täysin sivullisilta ja viattomilta arabeilta. Järjestetyn siirtolaisuuden alkaessa 1880-luvulla Palestiinassa asui 24 000 juutalaista.

Omasta puolestani voin yhtyä USA:n entisen ulkoministerin Dean Achesonin muistelmissaan esittämään lausuntoon, että hän kyllä saattoi ”ymmärtää juutalaisten mystillisen emotion palata Palestiinassa”, mutta ”ei yhtyä

siihen”. Kertomansa mukaan Acheson pelkäsi miljoonien juutalaisten immigranttien sijoittamisen arabilaiseen Palestiinaan ja juutalaisvaltion luomisen sinne vaarantavan ei vain Amerikan, vaan kaikki lännen intressit Lähi-Idässä. Tänäpä nähdään, että Trumanin, vaikka hän suosi sionisteja, olisi ollut kaikki syy yhtyä ulkoministerinsä mielipiteeseen.

Israelin valtion perustaminen ja olemassaolo on kuitenkin tosiasia. Koko ihmiskunta, YK-järjestön kautta, kantaa siitä vastuun. YK on turvallisuusneuvostonsa päätöksellä numero 242 myös taannut Israelin jatkuvan olemassaolon ja turvallisuuden edellyttäen, että myös Israel täyttää velvollisuutensa ihmiskuntaa kohtaan.

On annettava täysi tunnustus sitä energiaa kohtaan, jolla Israelin kansa on erämaahan rakentanut kukoistavan teollisuus- ja maatalousvaltion. Se on varmaan ollut mahdollista vain suuren isänmaallisen päätöksen turvin, joka ei voi olla herättämättä kunnioitusta.

Mutta Israel ei ole alueellisesti pysynyt niissä puitteissa, joihin YK sen perusti. Monien yhteenottojen aikana se on väkivaltaisesti laajentanut aluettaan arabien kustannuksella. Israel ei myönnä omilla tai hallitsemillaan alueilla asuville arabeille täysiä kansalaisoikeuksia. Palestiinan arabien kohtalo on neljännesvuosisadan ajan ollut häpeäpilkku YK:n historiassa.

Mitään pysyvää rauhanomaista ratkaisua Palestiinassa ei olekaan saavutettavissa ilman, että Palestiinassa alunperin asuville arabeille tehdään oikeutta. Tämä, ja juuri tämä eikä suinkaan yksinomaan, kysymys valtiollisista rajoista, on Palestiinan konfliktin ydin. Yhdyn täydellisesti Itävallan liittokansleri Bruno Kreiskyn muutama päivä sitten antamaan lausuntoon, että ”ajan mittaan ei voida ignoroida satojentuhansien palestiinalaisten olemassaoloa, heidät on otettava laskuissa huomioon”. Hyväksyn myös Kreiskyn kannan, että Israelin militaristiset käsitykset eivät tule johtamaan rauhanomaiseen ratkaisuun Lähi-Idässä.

Niin kauan kun tämä konflikti jatkuu, ei tule olemaan kestäväää rauhaa Euroopassa eikä muuallakaan maailmassa. Nykyisen teknologian puitteissa maailma on näet tullut niin pieneksi, että rauha on todella jakamaton. Lähi-Itään juurtunut sammumaton viha ja siitä versoava hillitön väkivalta ulkopuolisiakin kohtaan ovat kyenneet tähän saakka kariuttamaan pyrkimykset kestävään rauhaan. On hartaasti toivottava, että alkavat rauhanneuvottelut Genevessä johtaisivat menestykselliseen tulokseen.”

Surua ja häähumua Betlehemissä

AKYSin omalta diabeetikotyöltä, hammaslääkäriksi opiskelvalta **Sahar Abu R`Mayess`ilta** tuli hääkutsu. Sahar avoituu kesäkuun toisena päivänä serkkunsa **Wadjin** kanssa. Sahar oli Wadjinsa kanssa Suomessa kesällä 2010 **Marjatta Stenius-Kaukosen** kutsumana, ja hänellä on paljon ystäviä täällä. Marjatta aikoo osallistua Saharin häihin, joten hääjuhlien kaiut tulevat kuulumaan AKYSiin asti. Me kaikki Saharin opintoja tukeneet ja Saharin tavanneet toivomme nuorelle parille niin auvoisaa tulevasuutta kuin se Palestiinan oloissa ikinä on mahdollista.

Marjatta osallistui pääsiäisen alla Palestiinan terveystieteiden kutsusta ensimmäiseen kansalliseen kroonisten sairauksien ehkäisy- ja hoitokonferenssiin Ramallahissa ja vieraili samalla myös Betlehemissä.

Hän kävi Saharin kanssa UNRWAn (YK:n Lähi-idän pakolaisavustuselimen) uudessa kroonisten sairauksien keskuksessa, jonne Sahar on rekrytoitu vapaaehtoiseksi tuoreiden

diabeetikoiden vertaistukihenkilöksi. Keskuksen johtaja **Tri Faisal** oli todella tyytyväinen Saharin panokseen. Saharin opinnot ovat jo pitkällä, mutta tukirahaa kalliisiin yliopistomaksuihin tarvitaan vielä noin vuoden ajan.

Diabetesprojektin UM-rahoitus sai jatkon, mutta puheenjohtajan menetys on kova isku

AKYSin diabetesprojekti sai vuoden vaihteessa ulkoministeriöltä jälleen uuden tukipäätöksen vuosille 2012–14. AKYSin tuki Betlehemin Diabetesyhdistykselle alkoi vuonna 2005. Vuodesta 2006 lähtien AKYS on saanut oman keräyksensä tueksi ulkoministeriön kansalaisjärjestötukea vuosittain n. 20 000 euroa. Matkan varrella tuki kumppanijärjestöllemme on laajentunut aikaisemman pelkän kesäleirin tukemisesta ympärivuotiseen terveydenhoitajan ja toimintakoordinaattorin tukeen, mikä on mahdollistanut Betlehemissä aiempaa paremmin ympärivuotisen terveydenhoitoavun ja aikaansaanut sen, että järjestön vahvuuksiin on saatu erikoislääkärien palveluja.

Valitettavasti Betlehemin Diabetesjärjestössä on nyt eletty vaikeaa aikaa. Järjestön isä ja puheenjohtaja **Omar Suboh**, joka itse on teinivuosista asti sairastanut diabetesta, menehtyi viime joulukuussa diabeteksen tuomiin komplikaatioihin. Omaria jäivät suremaan pyörätuolilla liikkuva leski ja kolme lasta. Valitettavasti Omarin poismeno on merkinnyt myös paikallisen järjestön toiminnalle syvää kuoppaa, vaikka järjestössä saatiinkin nopeasti valittua entinen varapuheenjohtaja **Jeries Shahwan** uudeksi puheenjohtajaksi. AKYSin puolesta on vain toivottava, että uusi puheenjohtaja kykenee täyttämään edellisen puheenjohtajan paikan mahdollisimman hyvin.

Saharin kiblajaiset

Ilona Junka

Maailman Diabetespäivän juhlaa Betlehemissä.

KUA toimiin Israelin laittomista siirtokunnista tulevien tuotteiden merkitsemiseksi

Kirkon ulkomaanapu (KUA) pyrkii toimimaan köyhyyden kierteen katkaisemiseksi ja ihmisoikeuksien edistämiseksi ja on jo pitkään tukenut palestiinalaisia sekä Gazassa että Länsirannalla. Tänä keväänä julkaistiin Kirkon ulkomaanavun Finnwatchilta tilaama selvitys: ”Kielletyt hedelmät” – Suomessa toimivien yritysten yhteydet Israelin laittomiin siirtokuntiin.”

Julkaisun jakotilaisuuteen oli kutsuttu myös israelilainen rauhanaktivisti Shir Hever, joka puhui miehityksen talouspolitiikasta. Tilaisuuden puheenjohtajana toimi Pauliina Liukkonen (KUA), jolta kyselin näkemyksiä selvityksestä:

Milloin ja miten syntyi ajatus tilata Finnwatchilta tämä selvitys?

- Mietimme viime vuonna Kirkon Ulkomaanavussa, kuinka miehitykseen ja siihen kytköksissä olevaan siirtokuntapolitiikkaan voisi avata Suomessa paitsioon jääneen näkökulman, joka toisi esiin konfliktin globaalit ulottuvuudet. Siirtokuntien kanssa tehtävä kauppa ja muu taloudellinen yhteistyö edesauttavat konfliktin jatkumista. Halusimme teettää selvityksen siirtokuntien linkeistä Suomeen, jotta voisimme tehdä vaikuttamistyötä tuoreeseen tutkimustietoon nojaten. Toivomme myös, että tutkimus ja sen pohjalta rakentamamme kampanja, ”Alkuperä merkkää”, auttaa ihmisiä tekemään eettisiä ostopäätöksiä. Toukokuun lopussa lanseerattava kampanja kannustaa ihmisiä kertomaan kauppiaalleen haluavansa tietoa israelilaisiksi merkityn tuotteen alkuperästä. Asiakkailta tulevia kysymyksiä ei voi sivuuttaa sitten, kun niitä tulee riittävästi. Samalla vaadimme ministeriötasolta ohjeistusta kauppiaille. Tavoitteenamme on saada siirtokunnista tuleviin tuotteisiin oikea alkuperämerkintä. Kuluttajalla on oikeus tietää se.

Millaista palautetta olet saanut kirkon sisältä? Onko muilta tahoilta otettu asiassa yhteyttä?

- Palautetta on tullut varsinkin runsain määrin. Sitä ovat antaneet yksityiset henkilöt. Positiivisissa palautteissa on korostettu selvityksen tarpeellisuutta ja kannustettu jatkamaan aiheen parissa. Kriittikkiä antaneet ovat olleet loukkaantuneita lähinnä siitä, että Israelin toimet on otettu luopin alle. Jotkut kokevat miehitystoimien kriittisen tarkastelun hyökkäyksenä juutalaisia vastaan. Näihin palautteisiin vastatessani olen aina painottanut sitä, että Kirkon Ulkomaanavun palestiinalaisalueita koskeva lähestymistapa perustuu kansainväliseen oikeuteen ja YK:n turvallisuusneuvoston ja yleiskokouksen antamiin päätös-

lauselmiin. Geneven sopimuksien kunnioittaminen ja ihmisoikeuksien turvaaminen on ehdottoman tärkeää kaikilla konfliktialueilla. Selvitys ei kohdistu mitään kansanryhmää vastaan.

Finnwatchin selvityksen mukaan Suomessa sekä julkinen valta että yritykset osoittavat melkoista piittaamattomuutta kansainvälisestä humanitaarisesta oikeudesta, jonka mukaan Israelin siirtokunnat palestiinalaisalueilla ovat laittomia. Esimerkiksi Helsingissä julkisen liikenteen bussilinjojen hoito on usein luovutettu ranskalaiselle Veolialle. Veolia osallistuu Jerusalemissa Light Rail -raitiotiehankeeseen, joka yhdistää Itä-Jerusalemin laittomat siirtokunnat Länsi-Jerusalemiin ja palvelee käytännössä vain siirtokuntien asukkaita, mikä siis selkeästi rikkoo kansainvälistä oikeutta. Ilmeisesti kunnanvaltuutettuja tulisi valistaa siitä, että Veolian kanssa ei tulisi toimia? Mitä voisimme tehdä tälle?

- Ymmärtääkseni Veolia hoitaa Helsingin bussiliikennettä kolmanneksi suurimmalla prosenttiosuudella. Ajattelen optimistisesti, että Helsinki voi pudottaa Veolian seuraavasta tarjouskilpailusta eettisiin perusteisiin vedoten. Muissa maissa Veolia on menettänyt sopimuksia useiden kaupunkien kanssa, jotka ovat nähneet yrityksen osallisuuden Länsirannalla tapahtuviin laittomuuksiin. Veoliasta vapaa kaupunki edellyttää lobbausta ja kampanjointia. Kampanjan kohteena tämä olisi mitä osuvin.

Monet eläkevakuutusyhtiöt kertoivat Finnwatchille pohtivansa sijoittamisen eettisiä ulottuvuuksia, mutta työeläkevakuuttaja Etera ja Kirkon Keskuskassa olivat ainoita, joilla ei tutkimushetkellä ollut sijoituksia yrityksiin, jotka yhdistetään laittomiin siirtokuntiin. Eettistä sijoittamista voidaan kuitenkin pitää selkeästi nykyajan trendinä. Finnwatchin

luoma julkisuus eläkeyhtiöiden sijoittamiselle voinee luoda toivoa, että sijoitukset siirtokuntajärjestelmää tukeviin yrityksiin vähenevät jatkossa?

- *Kirkon Ulkomaanapu kutsui sijoittajia tapaamiseen heti raportin julkaisun jälkeen. Asian tärkeyttä ei kukaan vähätellyt. Sen lisäksi, että laittomuuksiin osallisena oleviin yrityksiin sijoittaminen ei kestä eettistä tarkastelua, sijoittaminen pitää sisällään valtavia riskejä. Tätä puolta tulisi alleviivata, kun puhutaan sijoitustoiminnasta. Kyllä eläkeyhtiöitä kiinnostaa, milloin joku yritys BDS-liikkeen¹ kohteeksi jouduttuaan lähtee alamäkeen. Jos ihmisoikeuksien polkeminen ei herätä, niin rahanmenettämisen mahdollisuus kyllä tekee sen.*

Finnwatch löysi Suomessa kaikista kaupoista siirtokuntatuonnista epäiltyjen hedelmäyritysten tuotteita ja useissa kaupoissa oli israelilaisia paprikoita, joita myytiin hollantilaisina. Yhdelläkään tutkimukseen osallistuneella päivittäistavarakaupan ketjulla ei ollut linjausta, miten suhtautua siirtokuntatuotteisiin. Onko mahdollista korjata kauppojen toiminnan suuntaa nostamalla tämä puute esiin?

- *Tottakai. Kaupparyhmät tarvitsevat tähän kuluttajien taholta tulevaa painetta. Lisäksi he tarvitsevat tietoa ja selkeät maa- ja metsätalousministeriön ja ulkoministeriön laatimat ohjeet siirtokuntatuotteiden merkitsemisestä. Käytännössä siirtokunnissa kasvatettuja vihanneksia ja hedelmiä myydään sekaisin Israelin puolelta tulevien kanssa. Se ei ole kauppiaiden valinta. Israelilla on vastuu tuotteiden pitämisestä erillään, koska heidän tulee maksaa siirtokunnista tulevista tuotteista tullimaksukin.*

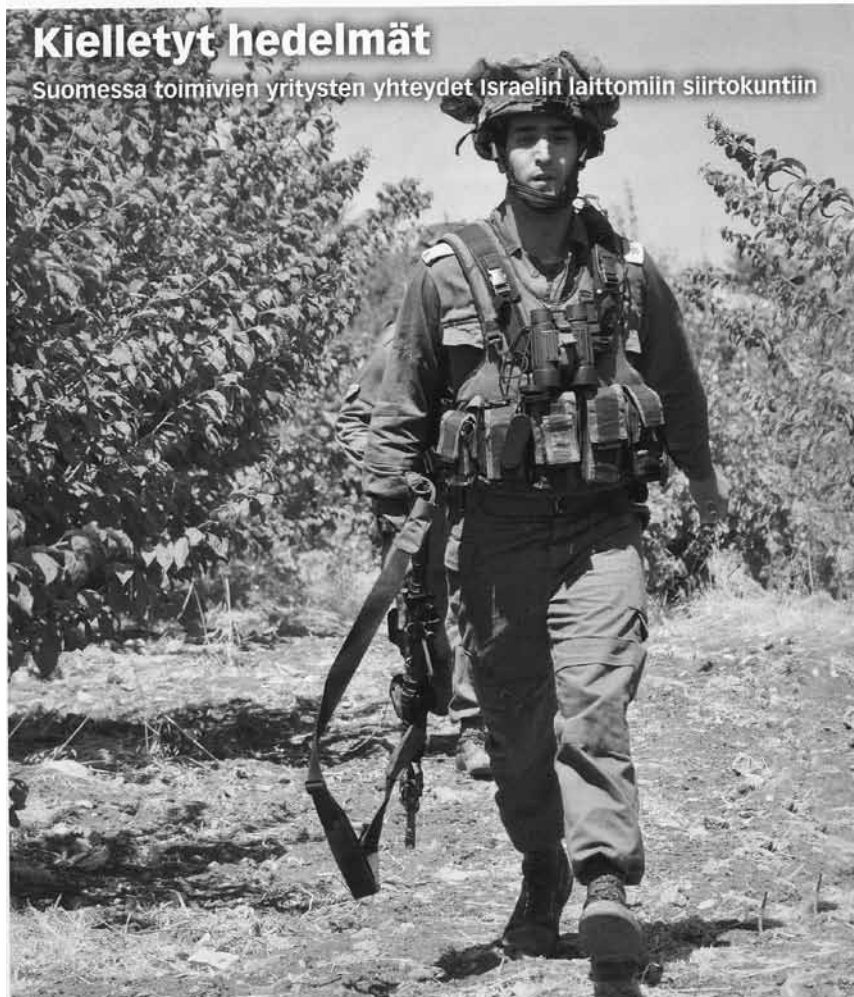
Kansainvälinen oikeus vaatii Israelin laittoman siirtokuntatayhteistyön torjumista. Tästä ollaan vielä kovin kaukana. Samalla kuitenkin vaatimukset eettisesti oikeanlaisesta kuluttamisesta ja kaupankäynnistä ovat kasvamassa. Tämä Finnwatchin tutkimuskin on osa tätä trendiä. Näetkö toivon siinä, että kansainvälinen sosiaalinen omatunto herää puheiden jälkeen myös tekoihin?

- *Omilla kulutuspäätöksillä vaikuttaminen on helppoa. Voimme jokaisella kauppareissulla ottaa kantaa ihmisoikeuksien ja rauhan puolesta. Miten suomalaiset ottavat asiakseen toimia siirtokuntatuotekysymyksessä, riippuu paljon siitä, miten he ymmärtävät tilanteen miehitetyillä alueilla. Palestiinalaisalueiden miehitys on jatkunut jo 45 vuotta. Se saattaa luoda vääristyneen mielikuvan ikuisesta konfliktista, joka on aina ollut ja tulee olemaan. Joku kurssinmuutos pitää tapahtua päässä, että saa sanotuksi: "Nyt riittää!". Vaikka kyseinen tilanne saa ihmiset helposti ottamaan israelilaisten tai palestiinalaisten puolen, toivon, että Alkuperä merkkä -kampanjasta tulee ennen kaikkea ihmisoikeuksien ja oikeudenmukaisuuden puolella olevien ihmisten kampanja.*

Pauliina Liukkoselta kyseli Ilona Junkka

D BDS-kampanja (Boycott, Divestment, Sanctions) on rauhanomainen kampanja palestiinalaisten oikeuksien turvaamiseksi.

Julkaisu löytyy Finnwatchin sivuilta <http://www.finnwatch.org/julkaisut>

Rakas äiti, rakas isä!

Palestiinalaisten kummilasten kirjeet alkavat sydämellisesti. Se ei ole tyhjä tapa, vaan kummit ovat lapsille todella tärkeitä. Kummien Suomesta lähettämät kirjeet, kortit ja kuvat säilytetään aarteina. Yhteistyöjärjestömme Beit Atfal Assumoudin (BAS) toimintakertomuksissa kummitoiminnan merkityksestä on sanottu, että se parantaa lasten elämää ja antaa energiaa. Kummitoiminta auttaa perheitä suojelemaan ja ohjaamaan lapsiaan. Kummitoiminnan avulla välitetään tietoa lasten mielipiteistä, asemasta ja perheiden elinoloista maailmalle – kummit ovat inhimillisen turvallisuuden vahvistajia.

Kummitoiminta on osa BAS -järjestön sosiaalityötä, jolle on annettu nimeksi ”Family Happiness”, perheen onni. Sosiaalityöntekijöitä toimii BAS-järjestön toimintakeskuksissa kymmenessä leirissä. Kullakin sosiaalityöntekijällä on noin 30 perhettä huollossaan. Sosiaalityö on kotikäynteineen tiivis tuki kummilasten perheille. Lisäksi lapsia kutsutaan osallistumaan BAS-järjestön monipuoliseen kulttuuri- ja liikuntatoimintaan tai he käyvät BAS:in päiväkodissa. Lasten koulussa selviytymistä auttavat arabian, englannin ja matematiikan opettajat iltapäivien läksyjenlukuokissa. Family Happiness -ohjelmassa on paljon myös vanhempien toimintaa, kuten äitien kokouksia, näyttely- konsertti-, teatteri- ja elokuvaretkiä sekä terveyteen ja henkiseen hyvinvointiin liittyviä luentoja.

Kun sosiaalityöntekijät näkevät, että perhe on ajautunut liian suuriin selviytymisvaikeuksiin ja lasten tarpeista huolehtiminen on vaarantunut, he ottavat yhteyttä kummitoiminnan koordinaattori **Fatima Khaizaraniin**, joka työskentelee BAS-järjestön päätoimistossa Beirutissa. Kummitoimintaan otetaan yhteyttä myös, jos jonkun lapsen olisi tärkeää päästä BAS:in päiväkotiin eikä perheellä ole varaa pieneenkään päiväkotimaksuun. Fatiman kautta kutsutaan avuksi kummeja, joita BAS-järjestöllä on monissa maissa.

Kun kutsu tulee Suomeen ja AKYS löytää kummiudesta kiinnostuneen, kummi tekee AKYSin kanssa sopimuksen. Kummi sitoutuu maksamaan kuukaudessa 30 euroa, kunnes lapsi tulee toimeen omillaan tai perheen tilanne koheenee eikä kummitukea tarvita. Päiväkotikummit maksavat 10 euroa/kk lapsen kolmevuotisen päiväkodin ajan. Sosiaalityöntekijät auttavat lapsia kirjeenvaihdossa, jos kukaan perheestä ei hallitse englantia. BAS lähettää sosiaalityöntekijän raportin lapsen tilanteesta vuosittain. Toimeentulo-ongelmat ovat usein pitkäaikaisia, koska taloudellisen nousun mahdollisuudet ovat niukat. Useimmiten vaikeuksien syinä ovat työttömyys tai vanhempien ja lapsen omat sairaudet. AKYSin kummien tuki auttaa palestiinalaislapsia köyhyyden voittamisessa.

AKYSillä oli vuoden 2012 alussa kummi 38:lle lapselle, jotka asuivat kahdeksassa eri leirissä. Kummin 30 eurosta BAS-järjestö varaa 5 % lasten aktiviteetteihin ja 5 % sosiaa-

lityöntekijöiden työhön. Muutoin koko summa luovutetaan perheelle kuittausta vastaan kuukausittain lapsen tarpeisiin. Päiväkotikummeja oli tämän vuoden alussa 17 lapsella. Eräällä syntymäpäiväkeräyksellä seitsemän lasta sai vapaa-paikan päiväkodissa vuodeksi! Kirjanpitäjät ja tilintarkastajat sekä Libanonissa että Suomessa valvovat kummimaksujen käyttöä.

Kummitoimintaa jo 30 vuotta

Eduskunnan Arabikansojen ystävyysryhmä teki AKYSin ensimmäisen kummisopimuksen vuonna 1982 ja tuki **Mariam al Kurdia** aikuisikään saakka. Koivukylän rauhantoimikunta ja alueen järjestöt saivat kummitytökseen kymmenvuotiaan **Ferial Housainin**. AKYSissä kummitoiminnasta kiinnostuneet muodostivat kummiryhmiä työpaikoillaan tai tuttavapiirissään. Tällainen ryhmäkummitoiminta oli siihen aikaan uutta. Vuonna 1987 AKYS ja Suomen Palestiinalaisedustusto pystyivät kutsumaan BAS:in lasten laulu- ja tanssiryhmän menestyksekkäälle Suomen-kiertueelle ja monet kummit ja kummilapset tapasivat toisensa. He vierailivat myös Kultarannassa rouva **Tellervo Koiviston** vieraina. Nykyisin usea kummi on tavannut kummilapsensa Psykologien Sosiaalinen Vastuu ry:n suunnitteleminen opinto- ja maratonmatkojen aikana. Silloin kummit ovat vierailleet kummilastensa luona. Olisi kiinnostavaa tietää, miten kummisuus on vaikuttanut kummin omien lasten tai sukulaisten kiinnostukseen; onko kummilapsista tullut koko perheen tuttuja ja millaisen näkökulman kummisuus on avannut Israel–Palestiina-konfliktiin.

BAS-järjestön kummitoiminnasta ei ole tehty kokonaisvaltaista arviota, mutta tuloksia voi pohtia Parasta Lapsille -järjestön ”Auta Chilen lasta” -projektin (1981–1995) arviointiselvityksen valossa. Myös Chilen lasten auttaminen perustui kummitoimintamalliin. Hankkeen pitkäaikaisvaikutuksista voitiin todeta, että kummisuus oli merkinnyt lapselle toivoa paremmasta tulevaisuudesta. Kummituen piirissä olleilla nuorilla aikuisilla oli parempi koulutustaso kuin vertailuryhmällä. Heidän selviytymiskeinonsa vaikeuksien tullen olivat myös kehittyneempiä; heillä oli vähemmän välttele-

MIKKO TAKKUNEN

Kummityt kirjoittavat.

vää vetäytymistä ja luovuttamisherkkyttä ja enemmän toiveikkuutta ja uudelleenyrittämishenkeä. Voitiin myös todeta, että näiden entisten kummilasten omista perheissä vallitsi tavallista suurempi yhteenkuuluvaisuus. Tutkijat totesivat, että inhimillinen yhteys kaukasiin tukihenkilöihin, tuen ja solidaarisuuden tunne olivat tehneet avusta tehokkaan. Kuitenkin tutkijat joutuivat myös toteamaan, että äärimmäisen vakavien menetysten kuten isän teloittamisen tai katoamisen kokeneilla oli edelleen masennusta ja vainoavia muistikuvia. Viha ja väkivalta eivät saa kuulua lapsuuteen, toteavat tutkijat (Punamäki 2000).

Kummitoiminta on ihmisoikeusperustaista ehkäisevää kehitysyhteistyötä

Järjestöjen kummitoiminta pohjautuu Lapsen oikeuksien julistukseen vuodelta 1959. Sen pohjalta laadittu YK:n Lapsen oikeuksien yleissopimus 1989 on maailman laajimmin ratifioitu ihmisoikeussopimus. Suomi ratifioi sopimuksen lamakauden alussa vuonna 1991. Ulkoministeriön on raportoitava joka viides vuosi YK:n lapsen oikeuksien komitealle lasten oikeuksien toteutumisesta. Suomen perustuslakiinkin on edistyskellisesti kirjattu: Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti. Kummitoiminnassa välittyy suomalaisen yhteiskunnan hyvä tahto lapsia kohtaan. Se tahto ei suinkaan aina toteudu, mutta se on olemassa lakiin kirjattuna, ja tietoisuus siitä antaa energi-

aa. Kummitoimintajärjestöt ovat myös yhdessä kehittäneet kummitoiminnalle eettiset säännöt.

AKYSin kummitoiminta toimii omarahoitusosuutena ulkoasiainministeriön tukemalle kehitysyhteistyöhankkeelle ”Yhteisön elpyminen sodan seurauksista”, joka tukee Tripolin lähellä sijaitsevien Beddawin ja Nahr el-Baredin leirien perheneuvoloita. Perheet voivat saada sieltä apua lapsille, joilla on kehityksessään häiriöitä ja mielenterveyden ongelmia.

”Toivotan elämäsi onnea, rauhaa ja menestystä”, poikasi Mohamed, tyttäresi Fatima. Näin päättyvät kirjeet ja kortit Libanonista. Kuitenkin, vaikka olen tuonut esiin henkilökohtaisen kirjeenvaihtoyhteyden iloa, ei kummin tarvitse olla vaivautunut, vaikkei yhteydenpito tuntuisi itsestä luontevalta. Rahallinen tuki auttaa lasta hänen lähiympäristössään. Vanhempien huolten vähetessä he itse jaksavat olla enemmän lapsensa tukena. Suomessakin kummien ja kummilasten välinen yhteydenpito vaihtelee. Jokin yhdistävä säie siinä kuitenkin aina on.

*Sirkku Kivistö,
AKYSin kummivastaava*

Seuran avustusprojektit: <http://www.kaapeli.fi/akys/avustusprojektit.html>

Lähde: Raija-Leena Punamäki: 2000. How to Help Children Experiencing Traumatic Stress. An Evaluation of the Long-term Effects of Psychosocial Intervention and International Solidarity. Stakesin raportteja 2000.

Libanonin leirit Marin silmin

Joulun alla Helsingissä avattiin kodikas näyttely, jonka palestiinalaishenkinen teetarjoilu, leivonnaiset ja lattiatyöniin pehmustettu nurkkaus kutsuivat istumaan ja juttelemaan. Seiniltä avautuivat näkymät Burj El-Shemalin pakolaisleiriin Libanonissa. Leiri on ollut noin 20 000 palestiinalaispakolaisen koti jo yli 60 vuoden ajan. Valokuvanäyttelyn äitejä olivat Libanonin palestiinalaisleireillä vierailleet valokuvaaja **Mari Hokkanen** ja draamailmaisun ohjaaja **Maria Hukkamäki**.

Kyselin Marilta, miten hän sai kipinän lähteä Libanonin pakolaisleirille. Vastaukseksi Mari kertoi omasta lapsuudestaan yksinhuoltajaperheessä 1990-luvun laman niukkuudessa. Marista tuli selviytyjä, mutta lapsuuden kokemukset vahvistivat hänen kykyään eläytyä ihmisten vaikeuksiin. Mari ryhtyi toimintaan jo 15-vuotiaana, jolloin hän järjesti koulusaaan vaatekeräyksen Suomen Punaisen Ristin hyväksi.

Opiskeluaihanaan Mari osallistui koulun järjestämään Pietarin-retkeen. Kolme päivää ennen matkaa Mari sai aatteen, että voisihan sinne samalla viedä vaatteita. Tarvittiin muutama puhelinsoitto ja yhtäkkiä koko 50 hengen matka-

porukka kantoi repuissaan lastenvaatteita venäläiselle päiväkodille. Ilman mitään erikoislupia pystyttiin viemään 400 kiloa lahjavaatteita Pietariin.

Valmistuttuaan vuonna 2008 lehtivalokuvaajaksi Mari on pitänyt taidenäyttelyitä Helsingissä ja Portugalissa. Hän oli mukana myös Nuoret taiteilijat 2011 -näyttelyssä. Ensi syksynä avautuvat hänen näyttelynsä Virossa ja Berliinissä. Leivänsyrjässä Mari on pysynyt kiinni keikkaopettajan hommien avulla, mikä on samalla säilyttänyt hänellä tuntuman kouluelämään. Marin myötätunto heikko-osaisia kohtaan ei ole laimentunut. Hänellä on suunnitteilla Alzheimerin tau-

MARI HOKKANEN

dista kertova valokuvanäyttely. Libanonin pakolaisleirille häntä veti halu testata itseään muunakin kuin taidevalokuvaajana.

Pakolaisleiri

Marin ystävä Maria Hukkamäki alkoi viime vuonna suunnitella teatterityön kurssin vetämistä Libanonin palestiinalaispakolaisille ja Mari tajusi innostuneena, että hän puolestaan voisi vetää siellä valokuvauskurssin. Maria otti yhteyttä suomalaisten hyvin tuntemaan, Libanonin palestiinalaisista huolta kantavan Beit Atfal Assomoudin johtajaan **Kassem Ainaan**, joka heti hyväksyi ajatuksen. Matka toteutui loka-kuussa. Mari ja Maria pitivät viikon kurssit nuorille Burj El-Shemalissa. Rauhanpuolustajat tuki matkaa taloudellisesti.

Matkatessa ns. vaaralliselle alueelle, kuten Libanoniin, joutuu kohtaamaan omat ennakkoluulonsa. Ennen matkaa ystävät olivat varoitelleet Maria matkan riskeistä, mutta perillä kaikki olikin täysin rauhallista. Ennen matkaa Mari ja Maria keskustelivat myös siitä, ovatko he menossa antamaan vai saamaan. Heillä kypsyi ajatus, että he menevät keräämään kokemuksia ja oppimaan maailmasta, mutta matkan jälkeen he voivat jakaa kaiken näkemänsä ja kokemansa ja antaa siitä, mitä ovat oppineet.

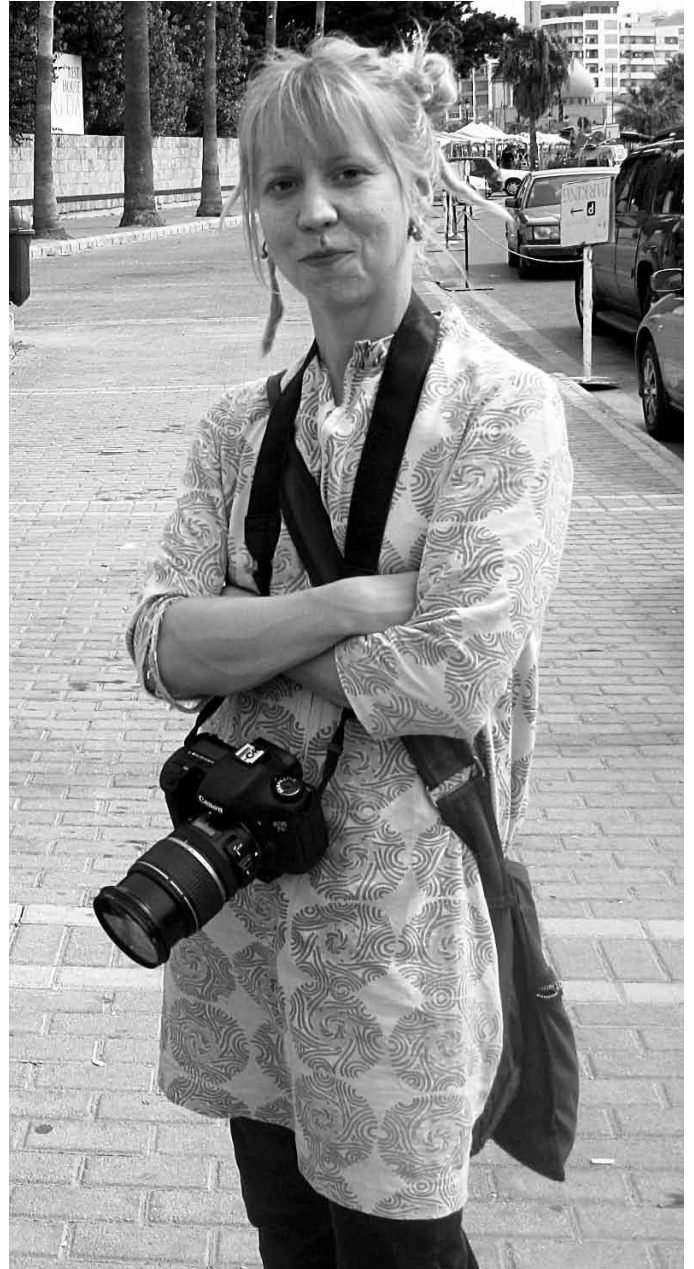
Matka sai heidät myös miettimään ihmisenä olemisen perusarvoja, kuten heimoidentiteettiä. Mari pohdiskelee, että heimoidentiteetti syntyy hänellä arvojen, ei kansallisuuden mukaan. Suomessa, jossa perusasiat ovat kunnossa ja ihmiset kokevat olonsa turvalliseksi, kansallisuusidentiteetin korostamiseen ei enää ole tarvetta, joten taiteessa voi pyhinäkin pidettyjä kansallisarvoja käsitellä varsin vapaasti. Palestiinalaisten kohdalla vuosikymmeniä jatkunut elämä miehityksen oloissa tai pakolaisina kotimaan ulkopuolella on jäädyttänyt kulttuurin tasolle, jolla se oli ennen toista maailmansotaa. Palestiinalaisille kansallisuusidentiteetti on tärkeää, eikä heille tulisi mieleenkään tehdä kansallisuusidentiteettiään heikentäviä töitä.

Haaveet

Vaikka Marin ja Marian oleskelu palestiinalaisleirillä oli lyhyt, Mari ei voi enää sivuuttaa siitä syntynyttä vastuuta. Matka synnytti kolme haavea:

- Marin mukaan kouluopetukseen ei sisälly riittävästi historiaa toisen maailmansodan jälkeisestä ajasta ja vaikka koulukirjoissa saatetaan puhua Palestiinan jaosta, asian käsittely hukkuu kouluopetuksen muiden kiireiden alle. Marin ensimmäinen haave onkin mennä kouluihin pitämään diakuvin esityksiä palestiinalaispakolaisista. Kuvat ja niiden esittäjän oma kokemus tuovat kosketuspintaa asiaan paljon syvemmin kuin pelkkä teksti tai opettajan puhe. Monien koulukontaktiensa ansiosta Mari pystyy hankkimaan itselleen esitelmäkutsuja kouluihin. Haastattelussa vilahti jo tieto kutsusta Joutsan peruskouluun puhumaan Palestiinasta.

- Toinen haave on päästä jonain päivänä tekemään TV-dokumentti Libanonin leireiltä. Dokumentissa esiteltäisiin

Marin ottamat kuvat koristavat lehtemme kansisivuja.

henkilökuvia koko elämänsä leirillä asuneiden vanhusten elämästä. Marin oma isoäiti oli Karjalan evakko, joka oli kertonut, miltä tuntui olla köyhä ja naapureiden halveksima siirtolainen. Palestiinalaiset ovat korostetun yhteisöllisiä. Libanonin matkallaan Mari joutui kuitenkin näkemään vanhuksia, joilta puuttui alkeellisinkin perusturva, koska kaikki heidän sukulaisensa olivat kuolleet sodissa. Kun jaettavana on vain niukkuutta, eivät yhteisölliset palestiinalaisetkaan aina jaksa osoittaa huolenpitoa ihmisille, joilla ei ole omia jälkeläisiä.

- Kolmas haave on matkustaa kesällä jälleen pakolaisleirille palestiinalaisvanhuksia valokuvaamaan ja miettiä, miten voisi kohentaa näiden, monia vaikeuksia nähneiden ihmisten elämänlaatua. Valokuvanäyttely palestiinalaisvanhuksista Suomessa voisi avata tien tällaiselle keskustelulle.

Marin toimista kuulemme vielä.

Haastattelu Ilona Junka

Libya voitonjuhla

Uljas uusi Libya?

– Mitä libyalaiset ajattelevat nyt

Alkuvuodesta 2011 arabimaissa kuohui. Tunisiassa mielenosoitukset olivat johtaneet maata 23 vuotta hallinneen **Ben Alin** pakenemiseen maasta ja egyptiläiset olivat saaneet **Mu-barakin** luopumaan vallastaan. Kysyin libyalaiselta ystävältäni, kävisikö Libyassa samoin. Hän ei uskonut niin käyvän. ”Libyassa ei ole samanlaista köyhyyttä kuin Egyptissä ja Tunisiassa”, hän selitti.

17.2.2011 vallankumous kuitenkin alkoi myös Libyassa. Nuoret libyalaiset olivat seuranneet tapahtumia ympärillään ja päättivät nousta kapinaan maan hallitsijaa eversti **Muammar Gaddafi** vastaan. Helmikuussa 2011 kukaan ei tainnut vielä aavistaa, että Gaddafin syrjäyttäminen ei kä-

visikään yhtä helposti kuin vallankumoukset naapurimaissa. Edessä oli pitkä ja verinen sota, joka päättyi vasta Gaddafin kuolemaan lokakuussa 2011.

Libya oli ollut suljettu maa, josta moni ei tiennyt paljoakaan. Vain maan hallitsija Gaddafi tunnettiin teltastaan ja terrorismikytkennöistään. Ja tiedettiin, että maassa on paljon öljyä. Keväällä 2011 tiedotusvälineet täyttyivät kuvilla kapinallisten ja Gaddafin joukkojen välisistä taisteluista. Kuvien ja videoiden totuudenmukaisuutta ei aina pystytty todentamaan, koska länsimaisia toimittajia maassa ei juurikaan ollut. NATO:n mukana olo aloitti huhut siitä, ettei val-lankaappaus olisikaan libyalaisista lähtöisin vaan länsimai-

den tai jopa al-Qaidan junaillema.

Nyt, vajaa vuosi Gaddafin kuoleman jälkeen, Libyassa elämä jatkuu. Ihmiset käyvät töissä, kaupoissa on ruokaa ja lapset ovat jatkaneet koulunkäyntiä. Vallankumous tai sota, millä nimellä sitä haluaakin kutsua, jätti kuitenkin jälkensä. Tuhannet lapset jäivät isättömiksi, vaimot menettivät miehensä, äidit lapsiaan. Moni kaupunki on lähes raunioina. Kaikkia aseita ei ole vielä saatu kerättyä pois eikä Libyalla ole vielä yhtenäistä poliisilaitosta. Jälleenrakennus ja eheytyminen ei tule tapahtumaan nopeasti. Mitä mieltä libyalaiset sitten ovat tästä kaikesta?

Tutustuin libyalaisten ajatuksiin seuraamalla keskustelupalstoja sekä muutamia blogeja. Kaikkia yhdistävä tekijä oli valtava ylpeys siitä mihin libyalaiset pystyivät. Gaddafin hallinnon syrjäyttäminen oli ollut mahdoton ajatus monille. Vallankumouksen aikana he kokivat suurta yhtenäisyyttä, kaikki yhdessä Gaddafia ja tämän joukkoja vastaan. Blogeissa muun muassa muisteltiin, miten taistelujen aikana ihmiset toivat kotoaan lääkkeitä ja sidetarpeita sairaaloihin, joista tarvikkeet alkoivat loppua ja miten ihmiset auttoivat toisiaan niin paljon kuin pystyivät. Moni kuitenkin koki, että yhtenäisyys on jälleen kadonnut ja monet ajattelevat vain itseään ja omaa perhettään. Libyalaisille jaettu raha-avustuksia on koettu jaettavan väärin ja ihmisten arvosteltiin olevan itsekkäitä ja rahanahneita ja unohtaneen vallankumouksen syvimmän tarkoituksen. Jotkut epäilivät myös Libyan länsi- ja itäalueiden jakaantumista ja alueiden saavat epätaasa-arvoista kohtelua.

Monet kirjoittajat kaipasivat tuota sodan ajan yhtenäisyyden tunnetta ja kutsuivat kaikkia jälleen toimimaan yhdessä ja rakentamaan uutta Libyaa.

Blogistit kirjoittivat sananvapauden muutoksista Gaddafin kukistumisen jälkeen. He kokivat, että vasta nyt he pystyivät todella kirjoittamaan ajatuksistaan ja tapahtumistaan.

Keskustelupalstoilla tuli ilmi ihmisten kriittisyys väliaikaishallintoa kohtaan. Moni koki, ettei väliaikaishallinto ollut tehnyt tarpeeksi eikä toiminut tarpeeksi nopeasti. Ymmärrystä löytyi kuitenkin myös sille, ettei 9 kuukauden mittaisesta sodasta ja 42 vuoden yksinhallitsijan ajasta selvitä kovin nopeasti. On paljon korjattavia asioita, katkeruutta ja kateutta. Tulevia vaaleja odotetaan innokkaasti, ovathan ne ensimmäiset 42 vuoteen.

Libyalaiset tuntuvat kuitenkin nauttivat vapaudestaan ja monella on selkeät mielikuvat siitä, millaiseksi ”Uusi Libya” muotoutuu. Muutokset vaativat aikaa ja kärsivällisyyttä.

Elina Wallin

Muutamia Libya-aiheisia linkkejä:

Libyalaisia blogeja:

<http://alllibyanblogs.blogspot.com/>

Libyan Youth Movement:

<http://www.shabablbya.org/>

Tripolilainen sanomalehti

<http://www.libyaherald.com/>

Kouluvierailu Egyptin Luxorissa Mubarakin aikaan

Luxor on kuuluisa historiastaan. Alueella sijaitsevat, mm. Kuninkaiden Laakso sekä Luxorin ja Karnakin temppelit. Ylä-Egyptissä paikallisväestö on pääosin maanviljelijöitä. Alue on hedelmällistä viljelymaata ja tie Punaiselta mereltä Luxoriin kulkee paikoitellen aivan viljelypalstojen vieressä. Sekä viljelymenetelmät että työvälineet ovat ikivanhoja. Satokausia on suotuisan ilmaston johdosta kasvusta riippuen kaksi tai kolme vuodessa. Hedelmät ja vihannekset ovat maukkaita. Kukkaloisto on parhaimmillaan marraskuun ja helmikuun aikana. Palmupuita on kaikkialla ja alueella on suomalaisen kotoista työskennellä kun ”vihreätä” on joka puolella – ja Niili-joki virtaa vuolaana. Assuanin padosta lasketaan vettä Niiliin runsaasti joka kolmas viikko jolloin kastelukanavat täyttyvät Nasserjärven vedellä ja maanviljelijät kastelevat viljelysmaitaan.

Vierailu Luxoria ympäröivissä pikku maalaiskylissä on ulkomaalaisilta kiellettyä, mutta oleskeltuani tarpeeksi pitkään kaupungissa opin oikeat tavat liikkua myös Luxorin ulkopuolella. Keväällä 2004 päätin vierailla koulussa ulkomaalaisilta kielletyllä alueella. Halusin nähdä Egyptin paikallisiin silmin. Aamupäivällä kevätauringon lämmittäessä minä ja paikallinen ystäväni nappasimme punaisen pick-up taksin ja huristimme noin 25 minuuttia kuoppaista ja kiemuraista tietä pitkin kohti Zineya-l-Bahriya -kylän koulua, jossa olin sopinut vierailevani opettaja-ystävättäreni luokassa.

Kylässä näimme lapsia ajotiellä. Auton lähestyessä he laitoivat maahan renkaiden kohdalle sokeriruokoa, jotta kuori rikkoontuisi, sillä heillä ei ollut veistä. Tämän jälkeen he imeskelivät ruokoa. Sokeriruoko on paikallislapsille karamellia!

Saapuessani koululle opettaja oli minua vastassa ja kipusimme portaat ylös kolmannessa kerroksessa sijaitsevaan luokkaan, jossa oli hiiren hiljaista. Olin odotettu vieras: ensimmäinen siellä koskaan vierailut eurooppalainen.

Luokkahuone oli hyvin askeettinen ja karu. Luokassa oli pulpetit, liitutaulu, opettajan jakkara ja pöytä. Opettaja kantoi mukanaan paksuhkoa noin 50-senttistä puukeppiä, jota hän omien sanojensa mukaan käytti tarvittaessa kurinpittoon.

Lapsukaiset (6-vuotiaita ekaluokkalaisia) istuivat vanha-aikaisissa pulpeteissa. Jokaisessa pulpetissa istui kolme lasta vieretysten iloisina, hiljaisina ja nauravina minua vastaanottamassa. Vierailuni johdosta lapset olivat sonnustautuneita parhaimpiinsa ja hiukset oli kammattu huolella. Kuri- ja moraalisääntöjen mukaan pojat istuivat omalla puolellaan luokassa – oikealla – ja tytöt vasemmalla.

Lapset tervehtivät minua iloisesti ja esittäytyivät. Yhdessä he lauloivat, mm. Egyptin kansallishymnin. Esittelin itseni parhaimman kykyni mukaan arabiaksi ja jo ensimmäisestä lauseesta lapset alkoivat kikattamaan ja nauramaan kuunnellessaan huvittavaa puhetapaani. Välillä ymmärsin heitä oikein hyvin – ja välillä he ymmärsivät minua. Lapsista oli todella vaikeaa tajuta, että miksi tati välillä ymmärtää kaiken ja välillä ei sitten millään eikä mitään. Kun joku lapsista alkoi kertoa minulle enemmänkin elämästään, putosin ajoittain kärryiltä. Onneksi opettaja auttoi meitä kaikkia. Lapset jaksoivat kannustaa minua kylän paikallismurteen saloihin ja oikeaoppiseen ääntämiseen. Minä opetin heille muutaman sanan suomea: ”ole hyvä, kiitos, näkemiin”.

Lopulta lapset keksivät kysyä osaanko oikeasti kirjoittaa arabiaksi ja pyysivät minua kirjoittamaan sanan ”walad” eli ”poika” liitutaululle. Voi sitä naurua ja iloa kun lapset huomasivat, että oikeasti osaan kirjoittaa arabiaksi, mutta ... Kirjoitustyylini oli aivan samanlaista kuin arabimaissa yleensä eka- ja tokaluokkalaisilla! Hyvin harvoin kirjoitustaito meillä ulkomaalaisilla kehittyi edes vuosien mittaan. Lisäämme aina kirjoitukseen ns. tukimerkkejä (a, i ja w) ymmärtääksemme tekstiä paremmin. Tukimerkkien lisääminen sanoihin aiheutti lisää naurunremahduksia! Lapset eivät olleet uskoa silmiään, että aikuinen tati kirjoittaa samoin kuin he!

Lopuksi jaoin jokaiselle lapselle mustekynän, mikä on arvostettu lahja Ylä-Egyptissä. Sain lahjaksi heiltä ensimmäisen ja toisen luokan kaikki mahdolliset arabiankieliset oppikirjat pärjätäkseen ja kehittäkseen arabiankielen taitoani tulevaisuudessa. Opettaja oli tyytyväinen kouluvierailuuni, sillä kyseisenä päivänä lapset olivat olleet niin kiltisti, ettei hänen ollut kertaakaan tarvinnut käyttää ku-

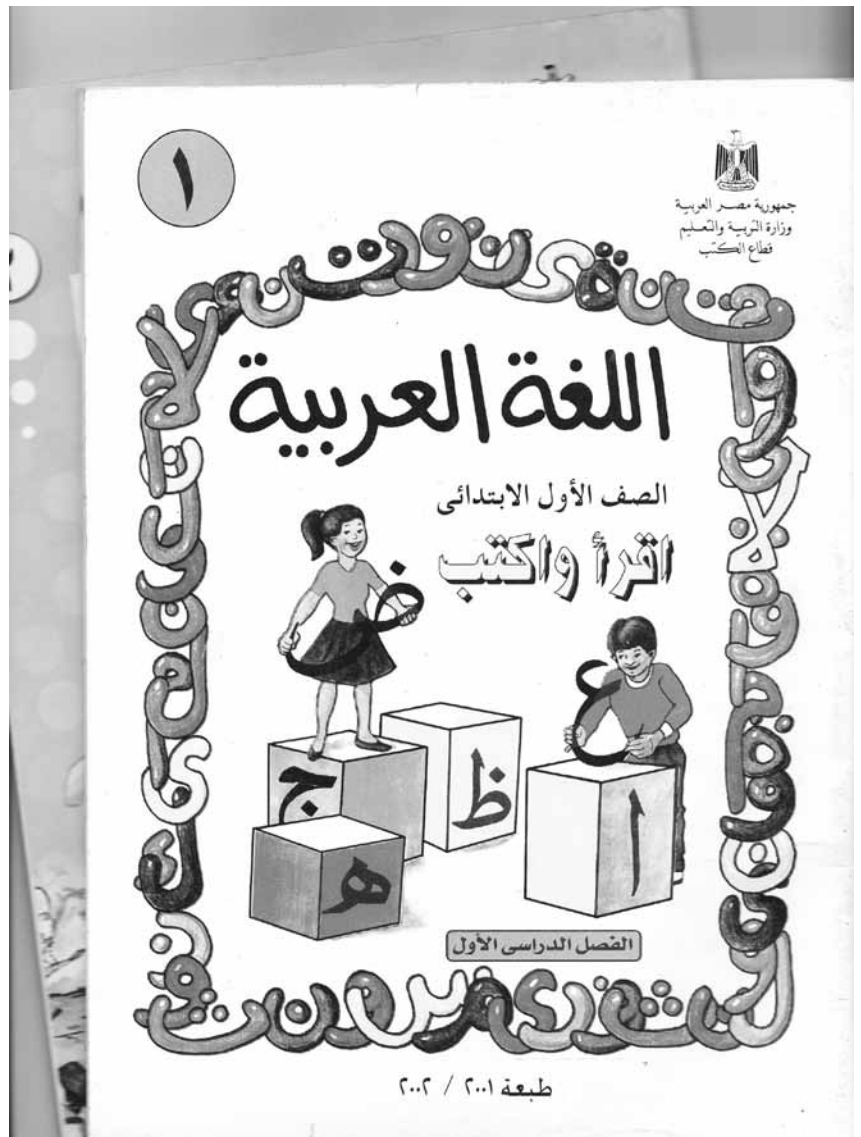
rinalautuskeppiä!

Iltpäivällä vierailin vielä tuttavieni luona, jossa osa luokan lapsista vietti aikaa kanssamme. Istuimme lasten kanssa puutarhassa ja luimme saamiani oppikirjoja. Lapset rakastivat kuunnella lukemistani ja auttoivat minua innokkaasti ääntämisessä sekä opettivat minulle uusia sanoja. Mikä ihana päivä minulla olikaan!

Myöhemmin matkanjohtajan ja -oppaan työssä jokaisella Safaqaasta (Punaisenmeren rannalla, noin 270 km Luxorista) Luxoriin suuntautuvalla retkellä kerroin kyseisen iltpäivän tapahtumista asiakkaille bussissa. Jokainen ryhmä jaksoi kuunnella tarinaa väsymättä ja innokkaasti ja olisi halunnut ehdottomasti vieraila kyseisessä koulussa. Valitettavasti toivetta ei voitu viranomaissääntöjen johdosta toteuttaa.

Tuija Nikkinen

Matkanjohtaja, auktorisoitu matkaopas (arabia, englanti)
Työskennellyt Egyptissä 2004-2010.

Irak – korruptiovaltio

Irakilaisyntyinen, nykyään suomalainen Omar Bahaaldin palasi vapuksi kuukauden vierailultaan synnyneseudultaan Irakin kurdialueelta. Irakin tapahtumat ovat kadonneet lehtien otsikoista. Kysyin Omarilta onko Irakissa nyt rauhalista?

”Ei todellakaan ole. Suurissa kaupungeissa tapahtuu pommiattentaatteja jatkuvasti. Tilanne on pahin Bagdadissa. Kur-

dialueet ovat Etelä-Irakia vakaampia, mutta kurdialueiden eteläosassa sijaitsevassa Kirkukissa pommi-iskuja on lähes päivittäin. Turkista ja Iranista sataa pommeja rajaseuduille.

Avoimen sodan jälkeen tilanne ei ole palautunut rauhalliseksi. Saddam oli diktaattori, jonka mielivaltaista hallintoa ei voi kehua, mutta silloin sentään yhteiskunta toimi: töitä riitti, lapset pääsivät kouluun, sairaat saivat terveydenhoitoa, palvelut pelasivat. Korruptio oli silloiselle yhteiskunnalle täysin vierasta.

Nyt Irakista on tullut Korruptiovaltio. Sen jälkeen kun yhteiskunnan rakenteet murtuivat, korruptio tuli tilalle lähes joka paikkaan ja kaikkien asioiden hoitoon. Kurdien itsehallintoalueella, kuten muuallakin Irakissa, korruptio on levinnyt alueen koko johtoon ja rahaa katoaa hallinnosta miljardoja dollareita ilman, että kukaan puuttuu asiaan. Kurdialueella on runsaasti öljyä, mutta viime vuosina johtajille on ilmestynyt yksityisiä öljykaivoksia, joista he myyvät öljyä omaan lukuunsa.”

Epätasa-arvo kasvaa

Omar jatkaa toteamalla yhteiskunnan polarisoituneen. Korruption seurauksena pienellä joukolla menee nyt hyvin ja ökyrikkaiden määrä on kasvanut samalla kun valtaosa kansasta köyhtyy.

”Yhteiskunta on pirstoutunut keskenään vihamielisiin ryhmiin: arabit, kurdit, shiiat, sunnit. Jokaisella ryhmällä on omat lakinsa ja jokainen ryhmä ajaa vain omaa etuaan. Miehitäjät on edistänyt tätä eriytymistä hajota ja hallitse -politiikallaan, jolla eri ryhmille on annettu erilaisia etuja ja oikeuksia. Tavallisilla ihmisillä mene taloudellisesti aina vain huonommin, koska perusasiat eivät toimi. Sananvapautta ei ole senkään vertaa kuin Saddam Husseinin aikana. Jos on eri mieltä kuin hallitus, joutuu vankilaan. Minkäänlaisia mielenosoituksia ei sallita, toisin kuin Saddamin aikaan.

Poliittisesti Irakin hallinto myötäilee Yhdysvaltojen linjaa. Mutta Yhdysvallat ei ole kiinnostunut ihmisistä ja heidän hyvinvoinnistaan, vaan ainoastaan omasta poliittisesta vallastaan. USA:n sotilaiden lähtö Irakista ei merkitse sitä, että Irak pääsisi pois USA:n poliittisesta talutusnuorasta.”

Keskustelu Omarin kanssa päättyi koko maailman tilanteen pohdiskeluun. Omar pahoittelee, että tänä päivänä epävakaus ja epätasa-arvo ovat lisääntyneet koko maailmassa. Tämä suuntaus ei voi jatkua loputtomiin. USA:lla on valtava asevarasto, mutta poliittisesti maa on joka puolella menettänyt uskottavuuttaan.

Haastattelu Ilona Junka

Omar Bahaaldin

Omar Bahaaldin virui Saddamin aikaan vuonna 1983 kuolemaantuomittuna pahamaineisessa Abu Ghraibin vankilassa. Seuraavan vuoden alussa Irakin hallitus ja kurdioppositio pääsivät rauhansopimukseen, josta seurannut vankien vaihto johti Omarin vapautumiseen. Hän pakeni Irakista päätyen monien vaiheiden ja parin vankilajakson jälkeen Turkkiin pakolaisleirille. Sieltä hänet poimittiin kiintiöpakolaisena Suomeen vuonna 1990. Suomessa Omar perusti Irakilaisten Pakolaisten Kansainvälisen Federaation, jonka puheenjohtajana hän edelleen toimii. Omar Bahaaldinin haastattelu on julkaistu AKYS-lehden numerossa 2005/1. Lehti löytyy AKYSin nettisivulta.

